

Кристиан Крусат

СРЕДНОЩНО СЛЪНЦЕ

(разказ от книгата „Кратка теория на пътуването и пустинята“, изд. „Персей“, Награда за литература на Европейския съюз)

ХАЙКИ долепи тънката си долна устна до горната, като докосна късите остри косъмчета на мустака си, скрити под тънката струя дим на цигарата. Това е опит за реплика към рефера или към самия себе си, физически най-простият жест, когато елементарна мисъл те кара да осъзнаеш нещо. Въпреки че истинският отговор никога не идва, мълчаливият жест се появява – друго отклонение от праволинейната и кохерентна траектория на мисълта, в неправолинейно желание да уринираш много жълто, от което изчезва отчайващият образ на една наполовина построена сграда.

Привечер картината на езерото, чийто зелен цвят се колебае между този на тревата – тя би могла да е напръскана с изкуствен оцветител, и бледата тоналност, характерна за върховете на полярните ели, се преобразява в плесенявали скелети, нееднакви пирамиди от развалини и лошо настроено радио някъде под стълбите.

Този ужасно северен пейзаж по ефективен начин опровергава това, че ефирът може да се отдели от земята. Изглежда, че всичко се случва по това време на лятото, вътре в една блестяща с цветовете на дъгата спирала в стъклена топка, където винаги, винаги е ден. Стъклена топка, чиято дълбока миризма на озон – чист, но невидим, събужда съответните части в мозъците на Хайки и на Тина.

По телевизора, изнесен извън колибата – стар черно-бял „Грундиг“ без дистанционно, аржентинският рефер дава последния сигнал за първото полувреме. Сочи към луксозните съблекални – сценарий, мечтан хиляди пъти от рекламните агенти на всяка марка мъжко бельо. Но от стола, на който е седнал Хайки, реферът като че ли посочи края на затревения терен, намиращ се на двайсетина метра зад гърба му, а и вълнистата повърхност на водата с тъмните брези на другия бряг на езерото.

Ставайки, нервните спазми в дясното му коляно изчезват. Като във филм на Тарковски тежкото тяло на Хайки заобикаля бавно дървената маса, обръща един ръждясал стол, за да го постави в правилното му положение, и завърта копчето за звука на телевизора наляво. Броди като насън през импровизирана дневна стая под откритото прозрачно небе и върху свежото, влажно и осветено кадифе на нощната трева. Като в първите детски игри Хайки бе построил един преходен и непостоянен дом, който няма да продължи да съществува по-дълго от футболния мач. Или докато Тина реши, че всички мебели трябва да бъдат върнати вътре. Защото времето е свършило. Защото няма нищо, което да заслужава обяснения тази нощ.

Много бързо слиза до брежите и елите на брега на езерото, корените им се извиват под тревата, изскачайки понякога и над нея. Дребните капки роса потръпват, когато каучуковите подметки на ботушите му - номер 47, се спират до оголено парче черна земя сред туфите свежа трева. Внезапно му се струва, че вижда риба да скача над повърхността. Градацията на зелените цветове е

изненадваща поради характерното бледо сияние на лятното финландско слънцестоене. Зеленото попива зеленината на едно зелено от най-зеленото (Набоков). Така постоянното слабо далечно сияние придава на колибата и на езерото, а също и на тишината, нарушавана единствено от шума на плъзгаща се по повърхността на водата вълна, кристалните свойства на картините, гледани на прозирна светлина.

Хайки стига до малкия пристан, който влиза навътре в залива, повдигнат на циментови пилони. Още една риба с позлатени перки се показва за секунди над повърхността. Оттук колибата на Тина – дървена и с островрърх покрив, смалена от благоразумното разстояние, прилича вместо на дом по-скоро на убежище на горски стражар, каквото сигурно е била, преди тя да се нанесе. Всъщност тази нощ има две къщи: колибата на Тина и другата, евентуалната, преходната и непостоянната на Хайки. Без кухненската маса, трите стола от папур и един стар долап, върху който стои стария телевизор, изглежда празна. И действително, ако бъде загасен телевизорът, ако престане да излъчва картина след картина, все едно ще изсъхне сърцето на гората.

Минават няколко минути, докато едно топло гъделичкане пробягва през пикочния канал на Хайки. Междувременно чака със смъкнат цип на панталона. После масивното му тяло леко потръпва от кръста до главата, получавайки временен, но лишен от наивност финес. Съсредоточен върху главичката на пениса си (приличаща на изцъклено от страх око на герой от анимационен филм) и разкрячен във формата на буквата V, образувана от ботушите му, Хайки се връща към първоначалната си мисъл, прекръсната от рефера. Това ще е голямата нощ на Зидан, ако късметът е с него. Знаем, че това ще бъде нощта на Зизу, макар и да е с черно-бял екип. В момента, в който му се струва, че различава още една риба, следваща мисъл, идваща от онези близки до мозъка сектори и неуловима от рентгенови лъчи – също както не би могла да се запечата душата на Хайки с проявяването на негова снимка, минава през главата му като подводно течение в някое езеро: Всичко е възможно. Всяка ситуация крие в себе си възможност да бъде нормализирана. Тук съм още един път, както винаги, без изобщо да мисля за това, изоставен, без капка сперма.

Връща се на стола си в своя преходен дом под открито небе. Все още не са подновили връзката с Олимпийския стадион в Берлин и почивката на двайсет и двамата футболисти продължава. Хайки отваря следваща бира. После попива потта от дланите на ръцете си. Върху масата без покривка може да се видят: бутилка водка, пет празни и смачкани с ръка половинлитрови кенчета бира, два резена праскова в сироп, до които плуват три цигарени угарки – всичките в купа, спомен от Аландските острови, плюс фуражка с три цвята, бял, син и зелен, с името на производителя. Освен това две смачкани банкноти от двайсет евро, които ще остави на Тина.

По малко от два часа остават до момента, в който среднощното слънце ще обяви един нов юлски ден в кристалната сфера. Всяко движение предизвиква свенливо проблясване в нея. Прониквайки малко по-навътре в многоцветната спирала, ще настъпи първият от хиляда четиристотин и шейсетте дни, през които Италия или Франция ще бъде световният крал на футбола. От табуретката в преддверието, където работи с апарата за полиране на дърво, Тина наблюдава

скованите и вдървени движения на тялото на Хайки. Той е съсредоточен в играта, безмълвен. От време не време кръстосва крак върху крак и си играе с езика на ботуша си. Изглежда разположен удобно в свръхобширния си детски парк. Едно невинно дете. И без нощни полюции все още.

Посещенията на Хайки, най-добрият ѝ клиент, са най-изгодно заплатените работни часове. Тя се занимава с домакинска работа и той я наблюдава, говори ѝ, спори за някоя засада или си играе, като си прави убежище в тревата. Днес е финалът на Мондиал 2006. Освен това няма сперма, мисли Тина, макар и нещата да са добре така. Бих дала всичко, за да си я възвърне. Къде ли би могъл да я изгуби? В кое ъгълче на прогнилата му глава я е погребал? Днес ще трябва да си тръгне бързо. За своите четиридесет и две години Хайки не бе успял да приеме, че нощта и слънцето са другари. Както и че един мъж може да няма сперма в себе си. Изглежда уморен. Тя продължава да работи с апарата. И малко след това няколко кръгчета стърготини се натрупват върху перваза на прозореца под прозрачното небе - вътре под осветения стъклен похлупак.

Независимо от това Хайки най-накрая обляга набръчканото си чело на вътрешната част на дланта си. Това е универсалният знак за отчаяние при мъжете. Поглеждайки към екрана, Тина разбира, че току-що са отстранили Зидан от игра и че това е сериозна загуба за френския отбор на финала. Докато той се отправя да си почива в съблекалните, изпълненият със снежинки екран на стария „Грундиг“ придава на събитията ореол на отживялост: изглежда като че ли всичко вече се е случило или никога не се е случвало. Съотборниците му се спогледват, а Хайки започва да ръмжи срещу екрана, все едно е символ на нещо, което трябва да се разруши.

- Телевизорът няма никаква вина – казва Тина, оставяйки настрана апарата.

(Освен това откога Господина без течност е станал шибан французин?)

Тогава къде ми е спермата, мисли Хайки.

Вече наближава полунощ, когато Тина привършва с полирането на рамката на прозореца. Всичко е зелено под светлината на Мондиала, толкова зелено, колкото опушена сяра. Изключва апарата от контакта. Поглежда го. Затова понякога мисли за себе си като за строяща се сграда. Проклетата 2001 година и целият този гаден стрес... Не се ли случва така, когато попаднем за известно време на място, където правят реконструкции и затова ни изглежда невъзможно да разпознаем сградата? Защото не мислим за самата сграда, а за сградата в ремонт. Той вече не е Хайки, той е мъжът без сперма, макар че единствено аз го знам. Предаването по телевизията продължава, но Хайки е заспал със скръстени върху гърдите ръце, съсипан от стреса и липсващата есенция. Може би пък вече да е остарял? Появили са се малки кафяви петънца по двата му клепача и веждите му изглеждат по-дебели и разрошени. Внезапен повей на вятъра събаря на тревата двете банкноти от по двайсет евро, които Хайки преди десетина минути остави вътре в колибата за Тина. Единствено слънчевият глобус се отразява блестящ върху повърхността на езерото, чиито леки и случайни вълни сега са обратната страна на следите, останали от кънките по леда през зимата. Усещайки се сам, Хайки постепенно се събужда, събира си нещата и тръгва. Изоставя зеленото. Без да види друга риба да блясва над водата под увисналото съсипващо слънце между небето и земята.